



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 479/2024-36

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a zo sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetihó v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDACTED], narodenej [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], narodeného [REDACTED], a [REDACTED], narodenej [REDACTED], obaja [REDACTED], zastúpených advokátkou JUDr. Katarínou Kuricovou, Dolný Val 213/11, Žilina, proti uzneseniu Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. VII/3 Gv 50/20/1000 z 23. januára 2024 a postupu v tomto konaní takto

### r o z h o d o l :

- Uznesením Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. VII/3 Gv 50/20/1000 z 23. januára 2024 **bolo porušené** základné právo sťažovateľov vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.
- Uznesenie Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. VII/3 Gv 50/20/1000 z 23. januára 2024 **zrušuje a vec vracia** Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky na ďalšie konanie.
- Generálna prokuratúra Slovenskej republiky **je povinná** nahradiť sťažovateľom trovy konania **2 241,94 eur** a zaplatiť ich jej advokátke do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

### O d ô v o d n e n i e :

#### I.

#### Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 27. marca 2024 domáhajú vyslovenia porušenia svojich základných práv na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“)

uznesením Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „úrad špeciálnej prokuratúry“) č. VII/3 Gv 50/20/1000 z 20. októbra 2023 a postupom v tomto konaní a uznesením úradu špeciálnej prokuratúry č. VII/3 Gv 50/20/1000 z 23. januára 2024 a postupom v tomto konaní. Tiež navrhujú zrušiť namietané uznesenia a priznať náhradu trov konania.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovatelia sú rodinní príslušníci [REDAKOVANÉ] (ďalej len „obvinený“), ktorému bolo vznesené obvinenie 21. apríla 2020 pre pokračovací obzvlášť závažný zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, 2 a 3 Trestného zákona (ďalej „TZ“) v súbehu s pokračovacím obzvlášť závažným zločinom legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 233 ods. 1 písm. a) a b) a ods. 4 písm. a) TZ.

3. Príkazmi úradu špeciálnej prokuratúry sp. zn. V GO-V-194/2020/1000 a sp. zn. V GO-195/2020/1000 z 27. marca 2020 boli zaistené finančné prostriedky v sume 203 178,01 eur nachádzajúce sa na bankových účtoch [REDAKOVANÉ] (ďalej len „otca obvineného“) z dôvodu podozrenia, že finančné prostriedky sú výnosom z trestnej činnosti obvineného.

4. V dôsledku úmrtia otca obvineného (31. októbra 2020) požiadali sťažovatelia o zrušenie zaistenia finančných prostriedkov podľa § 425 ods. 2 Trestného poriadku (ďalej aj „TP“) z dôvodu, že tieto patria do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Úrad špeciálnej prokuratúry uznesením z 20. októbra 2023 žiadosti o zrušenie zaistenia peňažných prostriedkov nevyhovel.

5. Sťažovatelia proti uzneseniu úradu špeciálnej prokuratúry podali sťažnosť z 3. novembra 2023, v ktorej namietali, že zaistené finančné prostriedky patrili do bezpodielového spoluvlastníctva manželov (sťažovateľky 1 a otca obvineného) a na základe uznesenia Okresného súdu Brezno sp. zn. 8D/193/2022 z 3. marca 2023 patria do výlučného vlastníctva sťažovateľov.

6. Úrad špeciálnej prokuratúry uznesením z 23. januára 2024 sťažnosť sťažovateľov zamietol podľa § 193 ods. 1 písm. c) TP s odôvodnením, že existuje dôvodné podozrenie, že peňažné sumy, ktoré boli medzi účtami presúvané, pochádzajú z korupčnej trestnej činnosti a sú výnosom z nej, pričom tieto presuny je potrebné považovať (v rovine dôvodného podozrenia) za súčasť legalizácie príjmov z trestnej činnosti.

7. Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 479/2024-13 z 3. októbra 2024 prijal sťažnosť na ďalšie konanie v časti, v ktorej sa sťažovatelia domáhajú porušenia základných práv na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením úradu špeciálnej prokuratúry č. VII/3 Gv 50/20/1000 z 23. januára 2024. Vo zvyšnej časti ústavnú sťažnosť odmietol.

## II.

### Argumentácia sťažovateľov

8. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti poukázali na to, že úrad špeciálnej prokuratúry sa v namietanom uznesení obmedzil len na všeobecnú konštatáciu, že finančné prostriedky majú pochádzať z trestnej činnosti. Tvrdia, že v namietanom uznesení úrad špeciálnej prokuratúry poukázal na spisový materiál ČVS: PPZ-233/NKA-BA3-2020, z ktorého poukázal na časť výpovede otca obvineného. Podľa názoru sťažovateľov je takýto postup nezákonný, pretože z neho nie je možné vyabstrahovať právne akceptovateľné skutočnosti. Uviedli, že úrad špeciálnej

prokuratúry sa náležitým spôsobom nevysporiadal s ich námietkami v zmysle § 176 ods. 2 TP. Preto namietajú, že rozhodnutie úradu špeciálnej prokuratúry je zjavne nedôvodné, arbitrárne, z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné. Argumentujú, že namietané uznesenia a ich odôvodnenia nenapĺňajú kritériá požadované európskou právnou normou, pretože v odôvodnení úrad špeciálnej prokuratúry nešpecifikoval konkrétne trestné konanie, ktorého sa zaistenie finančných prostriedkov dotýka. Sťažovatelia konštatujú, že platby od osôb [REDACTED] a [REDACTED] neboli zahrnuté v žiadnom trestnom konaní proti obvinenému. Platby vo vzťahu k [REDACTED] nie je možné považovať za výnos z trestnej činnosti, pretože v uznesení úrad špeciálnej prokuratúry nešpecifikuje, z akej činnosti majú platby pochádzať vo vzťahu k otcovi obvineného, a preto nemôžu podliehať uloženiu ochranného opatrenia v podobe zhabania veci.

9. Sťažovatelia v prípade namietaných zbytočných prieskumov argumentujú, že o ich žiadosti o zrušenie zaistenia finančných prostriedkov nebolo rozhodnuté bezodkladne podľa § 95 ods. 8 TP, pretože namietané konanie presiahlo štyri mesiace (od podania žiadosti 26. septembra 2023 po doručenie namietaného uznesenia 29. januára 2024). Podľa ich tvrdení im postupom úradu špeciálnej prokuratúry bolo odňaté právo podať opakovanú žiadosť o zrušenie zaistenia finančných prostriedkov. Tvrdia, že namietaná dĺžka nebola ovplyvnená žiadnymi objektívnymi okolnosťami.

10. Sťažovatelia porušenie základného práva vlastniť majetok vidia v odňatí možnosti realizovať obsah ich vlastníckeho práva.

### III.

#### Vyjadrenie Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a replika sťažovateľov

##### III.1. Vyjadrenie generálnej prokuratúry:

11. K ústavnej sťažnosti sa vyjadrila generálna prokuratúra, keďže medzičasom bol úrad špeciálnej prokuratúry zrušený (por. § 56ag Prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 15. marca 2024 podľa zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov).

12. Generálna prokuratúra vo vyjadrení tvrdí, že orgány prokuratúry sa s námietkami sťažovateľov vysporiadali dostatočne. Z príkazov na zaistenie finančných prostriedkov je zrejmé, že tie boli zaistené na základe dôvodného podozrenia, že obvinený v období najmenej od roku 2017 na dosiaľ presne nezistenom mieste na území Slovenskej republiky v rámci svojej zastávanej právomoci v súvislosti s uzatváraním jednotlivých obchodno-právnych vzťahov doteraz presne nezisteným spôsobom žiadal a prijímal najmenej od [REDACTED] vystupujúceho v mene viacerých právnických osôb finančné hotovosti v rôznych výškach a iné dosiaľ presne nezistené plnenie majetkovej a nemajetkovej povahy ako úplatok. Bankový účet patriaci nebohému otcovi obvineného bol v rozhodnom období kreditovaný viacerými bezhotovostnými a hotovostnými sumami a po pripísaní boli realizované debetné transakcie.

13. Ďalej generálna prokuratúra uvádza, že obvinený ako štatutár Správy štátnych hmotných rezerv prijímal podozrivé platby od osôb, s ktorých spoločnosťami Správa štátnych hmotných rezerv podpisovala zmluvy, pričom niektoré platby by bolo možné považovať za korupčné platby súvisiace s výkonom právomocí obvineného. Obvinený sa navyše pokúsil o prevody tejto sumy medzi účtami svojho otca a napokon sa pokúsil peňažné prostriedky previesť na účet v Českej republike. Preto je tieto peňažné prostriedky možné na základe dôkaznej situácie považovať

za výnos z trestnej činnosti a z tohto dôvodu prichádza do úvahy uloženie ochranného opatrenia – zhabania vecí. Je pritom irelevantné, či sa peniaze nachádzajú na účte, ktorý nepatrí obvinenému, ale jeho otcovi, ktorý zomrel a účet bol predmetom dedičského konania.

14. Generálna prokuratúra argumentuje, že obvinený používal účty svojho otca na páchanie trestnej činnosti, z ktorej je dôvodne podozrivý. Otec obvineného nebol pritom oboznámený, že mu na účet niekto posielala peniaze, resp. že on niekomu tieto peniaze ďalej požičiava.

15. Na základe uvedeného generálna prokuratúra navrhuje, aby ústavný súd ústavnej sťažnosti nevyhovel.

### **III.2. Replika sťažovateľov:**

16. Na vyjadrenie generálnej prokuratúry reagovali sťažovatelia replikou. V nej poukázali, že generálna prokuratúra sa nevyjadrila ku skutkovej a právnej argumentácii uvedenej v ústavnej sťažnosti a neformulovala relevantné závery spochybňujúce argumentáciu sťažovateľov vo vzťahu k ich základným právam.

17. Sťažovatelia zdôraznili, že generálna prokuratúra vo vyjadrení nezobrala do úvahy základné práva garantované ústavou a úrad špeciálnej prokuratúry nepodriadil výklad obsahu právnej normy Trestného poriadku dotknutým základným právam a slobodám špecifikovaných v ústavnej sťažnosti. Osobitne sťažovatelia poukázali na skutočnosť, že obvinený nikdy nebol vlastníkom zaistených finančných prostriedkov, a otec obvineného, ktorý bol vlastníkom predmetného účtu, nikdy nebol obvinený ani obžalovaný z trestnej činnosti. Podľa ich názoru generálna prokuratúra nespochybnila podanú ústavnú sťažnosť.

## **IV.**

### **Posúdenie vecí ústavným súdom**

18. Ústavný súd je na základe ústavnej sťažnosti sťažovateľov povinný rozhodnúť, či zaistením peňažných prostriedkov napadnutým príkazom úradu špeciálnej prokuratúry neprišlo k porušeniu ústavných práv sťažovateľov v čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

19. Ústavný súd je toho názoru, že je namieste upriamiť pozornosť najprv na otázku zásahu do vlastníckeho práva sťažovateľov a až potom prípadne analyzovať porušenie práva na inú právnu ochranu, resp. práva na spravodlivý súdny proces.

#### **IV.1. K namietanému porušeniu základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy:**

20. Z ústavnej sťažnosti vyplýva a orgán, proti ktorému sťažnosť smeruje, nenamieta, že sťažovatelia sú právoplatnými dedičmi peňažných prostriedkov, ktoré boli príkazmi prokuratúry zaistené. Ústavný súd nevidí dôvod konštatovať inak a považuje sťažovateľov za vlastníkov týchto prostriedkov. Ako takým im svedčí ústavná ochrana ich majetku, ktorú garantuje čl. 20 ods. 1 ústavy.

21. Ústavný súd konštantne judikuje, že inštitút zaistenia finančných prostriedkov v zmysle ustanovení Trestného poriadku (§ 50 alebo § 425) predstavuje zásah do vlastníckeho práva osoby,

ktorý podlieha ústavnému prieskumu, pokiaľ bola splnená podmienka subsidiarity právomoci ústavného súdu (I. ÚS 395/2016, I. ÚS 122/2018).

22. Identicky sa aj Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo svojej judikatúre prepracoval k záveru, že zaistenie peňažných prostriedkov v rámci trestného konania predstavuje zásah do vlastníckeho práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“). Konkrétne v rámci troch pravidiel tohto článku zaistenie peňažných prostriedkov subsumuje ESLP pod kontrolu majetku (napr. rozsudok *Narbutas* proti Litve z 19. 12. 2023, sťažnosť č. 14139/21, bod 314).

23. Zaistenie peňažných prostriedkov je inštitútom, ktorý napomáha objasňovaniu závažnej, hlavne hospodárskej trestnej činnosti, ktorého podstatou nie je odňatie peňažných prostriedkov majiteľovi, ale obmedzenie dispozičného práva s nimi tak, aby nemohlo dôjsť k ich zneužitiu. Ide o obmedzenie vlastníckeho práva dotknutého subjektu, avšak v rámci výluky z ochrany vlastníctva, ktorá je len pri zachovaní v zákone špecifikovaných podmienok primeraná cieľu sledovanému právnou úpravou, ktorým je náležité zistenie trestných činov a spravodlivé potrestanie ich páchatel'ov, ako aj snaha v čo najvyššej možnej miere eliminovať škodu spôsobenú prípadnou trestnou činnosťou (I. ÚS 122/2018, bod 41).

24. Ako taký je možné inštitút zaistenia peňažných prostriedkov subsumovať pod normatívne ustanovenie čl. 20 ods. 5 ústavy týkajúce sa zásahu do majetku, ktorý bol nadobudnutý nezákonným spôsobom alebo z nelegálnych príjmov. Predmetné ustanovenie takéto zásahy viaže na podmienku klasického testu proporcionality vrátane podmienky nevyhnutnosti zásahu do vlastníckeho práva a vyvažovanie verejného záujmu na spravodlivom potrestaní páchatel'a (vrátane majetku ako výnosu z trestnej činnosti) a ochranou ľudských práv.

25. Uvedené hodnotenie a pomerovanie nie je možné vykonať abstraktne, teda na úrovni normatívnej. Dôvodom je skutočnosť, že právny poriadok poskytuje identickú ochranu aj jednej aj druhej hodnote a nefavorizuje *a priori* žiadnu z nich. Naopak, činnosť ústavného súdu sa sústreďuje do zisťovania, či v konkrétnej veci sa orgány aplikácie práva vo svojej činnosti nedopustili neodôvodneného uprednostnenia jednej hodnoty na úkor druhej, teda svojvôle. Tradične ústavný súd posudzuje v týchto veciach otázku primeranosti zásahu do vlastníckeho práva (III. ÚS 65/2023 bod 46).

26. Podobne postupuje aj ESLP, ktorý akceptuje zásah do majetku v zmysle čl. 1 dodatkového protokolu v prípade, ak je splnená podmienka zákonnosti, legitímneho účelu a primeranosti. Zásah do vlastníckeho práva musí mať zákonný základ, sledovať legitímny účel a napokon musí byť primeraný. Pod primeranosťou najčastejšie ESLP rozumie nastolenie spravodlivej rovnováhy medzi vlastníckym právom a kolidujúcim legitímnym účelom (rozsudok Veľkej komory ESLP vo veci *Lekić* proti Slovinsku z 11. 12. 2018, sťažnosť č. 36480/07, bod 110).

27. K zásade spravodlivej rovnováhy ústavný súd dodáva, že o nej nemožno hovoriť vtedy, ak súdnym rozhodnutím dotknutá osoba znáša neprimerané bremeno, pričom treba vziať do úvahy aj povahu zásahu do práva dotknutej osoby, aký je sledovaný cieľ, podstata práv dotknutých zásahom a tiež postup dotknutej osoby a štátnych orgánov (II. ÚS 480/2021, bod 132). Ústavný súd konštantne uvádza, že čl. 20 ústavy vykladá a aplikuje tak, aby bol v súlade s čl. 1 dodatkového protokolu (PL. ÚS 17/00).

28. Aj z hľadiska judikatúry ESLP musí byť zaistenie finančných prostriedkov primerané. Osobitne sa vyžaduje primeranosť medzi objemom zaistených či zadržaných prostriedkov s objemom získaných prostriedkov ako výnosu z trestnej činnosti (Narbutas proti Litve, už citované, bod 328). Len týmto porovnaním je možné určiť spravodlivú rovnovahu medzi verejným záujmom na jednej strane a základnými právami a slobodami na druhej strane. Táto úvaha zároveň pomôže zodpovedať otázku, či jednotliviec nemusel niesť neprimerané bremeno vo vzťahu k verejnému záujmu.

29. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd pre potreby tohto konania uzatvára, že vo vzťahu k jednotlivým kritériám ústavnosti považuje zaistenie majetku vrátane peňažných prostriedkov podľa ustanovení § 50 a § 425 TP za zákonné. Zaistenie tiež sleduje legitímne ciele, ktorými sú zabezpečenie občianskoprávneho nároku na náhradu škody, zabezpečenie výkonu trestu prepadnutia majetku alebo veci ako výnosom z trestnej činnosti v zmysle § 60 TZ (m. m. II. ÚS 480/2021, bod 135). Zostáva posúdiť otázku nevyhnutnosti a primeranosti, ktoré sa v tomto prípade značne prelínajú.

30. Špeciálny prokurátor sa v uznesení č. VII/3Gv 50/20/1000-4001 z 23. januára 2024 vyjadril, že je možné z príkazov prokurátora, ktoré viedli k zaisteniu peňažných prostriedkov, identifikovať dôvody tohto zaistenia. Konkrétne je možné identifikovať páchatel'a (obvinený), skutok, z ktorého bol obvinený [pokračovací obzvlášť závažný zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, 2 a 3 TZ v súbehu s pokračovacím obzvlášť závažným zločinom legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 233 ods. 1 písm. a) a b) a ods. 4 písm. e) TZ] vrátane vzťahu k trestnej veci. Vo všeobecnosti možno konštatovať, že línia argumentácie orgánov činných v trestnom konaní prebieha nasledovným spôsobom. Obvinený pôsobil ako štatutárny orgán Správy štátnych hmotných rezerv a podpisoval zmluvy s dodávateľmi pre Správu štátnych hmotných rezerv. V súvislosti so svojou právomocou je obvinený z prijímania korupčných platieb na účty svojho nebohého otca, ktoré spravoval obvinený. Podľa prokuratúry zaistené peňažné prostriedky predstavujú výnos z trestnej činnosti a do úvahy prichádza ochranné opatrenie – zhabanie veci.

31. Ústavný súd je však rezervovaný ku skutočnosti, že peňažné prostriedky sú zaistené v plnej výške (konkrétne v sume 203 178,01 eur), a to od 27. marca 2020. Voči obvinenému nebola doteraz podaná obžaloba, čím sa oddiaľuje jeho potencionálne potrestanie, ktoré má vplyv aj na zaistené finančné prostriedky. Navyše, aj vo vyjadreniach k predmetnej ústavnej sťažnosti prokurátori operujú vyjadreniami, ako *„najmenej od roku 2017 na doposiaľ nezistenom mieste na území Slovenskej republiky“*, *„doposiaľ nezisteným spôsobom žiadal a prijímal najmenej od [redacted] vystupujúceho v mene viacerých právnických osôb finančné hotovosti v rôznych výškach a iné doposiaľ presne nezistené plnenie majetkovej a nemajetkovej povahy ako úplatok“*. Podľa týchto vyjadrení to vyzerá, že trestné konanie zásadne nepokročilo, a to ani po 6 rokoch od zaistenia finančných prostriedkov.

32. Vo vzťahu k vlastníckemu právu sťažovateľov uvedená situácia znamená už intenzívny zásah do ich vlastníckeho práva. Intenzita je vyjadrená dobou, počas ktorej prišlo k zásahu do ich majetku. Konkrétne otec obvineného ako porúčiteľ zomrel 31. októbra 2020 a týmto momentom *ex tunc* prišlo k nadobudnutiu dedičstva sťažovateľmi (§ 460 Občianskeho zákonníka).

33. Druhým momentom, ktorý zvýrazňuje intenzitu zásahu do vlastníckeho práva sťažovateľov, je to, že zaistenie trvá voči celej sume peňažných prostriedkov. Orgány prokuratúry počas 6 rokov

neuvažovali o tom, či sa suma zaistených prostriedkov má znížiť v súvislosti s progresom vo vyšetrovaní, resp. či je celá zaistená suma výnosom z trestnej činnosti obvineného.

34. Z vyjadrení orgánov prokuratúry navyše nevyplýva, že by akokoľvek zvažovali existujúce inštitúty Trestného poriadku, ktoré umožňujú obmedziť rozsah zaisteného majetku, a to aj bez návrhu (§ 95 ods. 5 TP). Tým, že je trestná vec stíhania obvineného stále v prípravnom konaní, prichádza k neodôvodnenému uprednostňovaniu verejného záujmu, pričom základné právo vlastníť majetok je len v úzadí, resp. orgány prokuratúry nepracujú s dôležitosťou vlastníckeho práva sťažovateľov a ani mu neprikladajú žiadny význam. Povedané jednoducho, je ústavne problematické zaistiť peňažné prostriedky v celom rozsahu a 6 rokov nepodať ani obžalobu, resp. nepokročiť vo vyšetrovaní do takej miery, aby bolo preukázateľne možné doložiť, že na uspokojenie nárokov štátu bude nevyhnutná celá zaistená suma peňažných prostriedkov.

35. Ústavný súd už v náleze sp. zn. III. ÚS 307/2024 uviedol, že viacročné zaistenie majetku je potrebné podrobiť prísnejšiemu prieskumu, v ktorom dôležitú úlohu zohráva to, i) či samotné trestné konanie prebieha bez prieťahov, ďalej ii) aký má priebeh trestného procesu vplyv na argumenty, na ktorých je zaistenie založené, a tiež iii) aký je dopad zaistenia na dotknutú osobu (bod 23).

36. Ústavný súd vo vzťahu k priebehu trestného konania konštatuje, že orgány prokuratúry vôbec nevysvetlili, z akého dôvodu sa celá vec nachádza už 6 rokov v prípravnom konaní, čo samo osebe môže byť ústavne problematické. Ak orgány činné v trestnom konaní sú si vedomé, že nemajú dostatok dôkazov na odsúdenie páchatel'a či aspoň na podanie obžaloby krátko po vznesení obvinenia, mali by zásahy do základných práv a slobôd veľmi starostlivo zvažovať. V opačnom prípade, keď tieto orgány uskutočnia invazívne zásahy do práv a slobôd s tým, že odsúdenie či obžaloba zostanú „visieť vo vzduchu“, má taký postup tendenciu vyvolávať pochybnosti a oslabovať boj štátu proti trestnej činnosti.

37. Z tohto dôvodu ústavný súd ani nevie, aký má priebeh trestného konania vplyv na argumenty týkajúce sa zaistenia peňažných prostriedkov. Orgány prokuratúry v interakcii s ústavným súdom konštantne odpovedali, že zaistené prostriedky predstavujú výnos z trestnej činnosti. Avšak toto konštatovanie nemá oporu v progrese v trestnom konaní týkajúce sa obvineného.

38. Napokon ústavný súd dodáva, že orgány prokuratúry ani nenaznačili úvahy v tom smere, ako zaistené finančné prostriedky vplývajú na osobné pomery sťažovateľov a ich základné práva (III. ÚS 307/2024, bod 27). Orgány majúce právomoc v zmysle § 2 ods. 2 Trestného poriadku sú oprávnené zasahovať do základných práv a slobôd okrem iného len v nevyhnutnej miere na dosiahnutie účelu trestného konania.

39. Pri zaistení majetku sa má postupovať s osobitnou starostlivosťou. Navyše, ako v tomto prípade, finančné prostriedky nepatria obvinenému, ale jeho blízkym osobám, ktoré nie sú obvinené ani podozrivé z páchania trestnej činnosti. Z nej nebol obvinený ani porúčiteľ, ktorému pôvodne finančné prostriedky patrili. Práve plynutie času má smerovať orgány verejnej moci k efektívnejšej ochrane základných práv a slobôd a k menšej ochrane verejného záujmu. Aj keď na začiatku trestného stíhania obvineného mohlo byť zaistenie finančných prostriedkov primerané, plynutím času sa stalo neprimerané v dôsledku prílišnej šírky (pozri aj rozsudok Uzan a ostatní proti Turecku z 5. 3. 2019, sťažnosť č. 19620/05, body 212 – 215).

40. Ústavný súd neopomína ani to, že obvinený je podozrivý zo spáchania pokračovacieho obzvlášť závažného zločinu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, 2 a ods. 3 TZ v súbehu s pokračovacím obzvlášť závažným zločinom legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 233 ods. 1 písm. a) a b) a ods. 4 písm. e) TZ. Orgány prokuratúry pritom prezumujú priamu súvislosť medzi obvinením a zaistením peňažných prostriedkov.

41. Ústavný súd s týmto hodnotením automaticky nesúhlasí. Samotná skutočnosť, že páchatel'ovi môže hroziť trest prepadnutia majetku, nie je dostatočná pre automatické zaistenie peňažných prostriedkov. Aj podľa doktríny len samotná skutočnosť, že proti obvineným sa vedie trestné stíhanie pre niektorý z trestných činov, za ktoré je možný trest prepadnutia majetku podľa § 58 ods. 1 TZ, nemôže byť dôvodom zaistenia majetku podľa príslušného zákonného ustanovenia (pozri Čentěš, J., Kurilovská, L., Šimovček, I., Burda, E. a kol. Trestný poriadok II. § 196 – 569. Bratislava : C. H. Beck, 2021, s. 872).

42. V celom procese vyvažovania ústavný súd nezabúda ani na záujmy štátu – teda na kolidujúci verejný záujem. Ústavný súd plne rešpektuje, že boj proti trestnej činnosti môže prebiehať aj extenzívnymi zásahmi proti jednotlivcom, ktorí trestnú činnosť páchajú alebo sú z nej dôvodne podozriví. Inštitút zaistenia peňažných prostriedkov je legálny a legitímny prostriedok štátu slúžiaci na efektívne napĺňanie bezpečnosti obyvateľ'ov a cieľov trestnej politiky štátu. Zločin sa nemá vyplácať (PL. ÚS 1/2021, bod 59).

43. V súvislosti s konkrétnou vecou však orgány prokuratúry nepreukázali riziko, že v prípade zrušenia príkazu prokuratúry alebo umožnenia nakladania s finančnými prostriedkami v určitom rozsahu by tie boli zneužit' alebo by hrozilo, že ich s'ťažovatelia minú. Obvinený nemá k týmto finančným prostriedkom žiadny vzťah a nemožno prezumovať, že s'ťažovatelia budú postupovať tak, aby sa tieto finančné prostriedky „stratili“, resp. by konali na jeho príkazy. Aj z tohto dôvodu vyhovie ústavnej s'ťažnosti nepredstavuje intenzívnu ujmu na strane verejného záujmu. Ústavný súd rekapituluje, že štát mal možnosť 6 rokov sa právoplatne vysporiadať so zaistenými peňažnými prostriedkami. Štátne orgány nešpecifikovali a nekonkretizovali zneužitie týchto finančných prostriedkov zo strany s'ťažovateľ'ov ani neskúmali dôležitosť ich vlastníckeho práva k zaisteným prostriedkom, a už vôbec nevyvažovali ich záujmy s verejným záujmom. Štátne orgány sú pritom povinné postupovať v prvom rade v súlade s ústavou (čl. 2 ods. 2).

44. Ústavný súd uzatvára túto časť argumentácie tak, že orgány prokuratúry neodôvodnene zvýhodnili verejný záujem na úkor vlastníckeho práva s'ťažovateľ'ov. Zaistenie peňažných prostriedkov v plnom rozsahu po uplynutí 6 rokov je neprimerané, a porušuje preto základné právo s'ťažovateľ'ov vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy (bod 1 výroku tohto nálezu).

#### **IV.2. K namietanému porušeniu práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 dohovoru:**

45. Ústavný súd v ďalšej časti nevyhovел s'ťažnosti v časti týkajúcej sa namietaného porušenia čl. 6 ods. 1 dohovoru z dôvodu, že tento článok sa na vec s'ťažovateľ'ov nevzťahuje. Ústavný súd upozorňuje, že tento článok sa vzťahuje na rozhodovanie o občianskych právach a záväzkoch, resp. o oprávnenosti trestného obvinenia v konaní pred súdmi. To je aj rozsah pôsobnosti čl. 6 ods. 1 dohovoru (k rozsahu aplikácie dohovoru pozri aj II. ÚS 480/2021, body 140 až 145

odôvodnenia). Sťažovatelia nielenže neboli obvinení, ale konanie neprebiehalo ani pred súdom, ale pred orgánmi prokuratúry. Z tohto dôvodu sa na celú vec čl. 6 ods. 1 dohovoru nemôže použiť.

46. Vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy ústavný súd konštatuje, že jeho argumentácia uplatnená vo vzťahu k čl. 20 ods. 1 ústavy konzumuje aj prípadné porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy.

47. Ústavný súd s ohľadom na uvedené ústavnej sťažnosti v časti namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru nevyhovel (bod 4 výroku tohto nálezu).

## V.

### Zrušenie rozhodnutia a vrátenie veci na ďalšie konanie

48. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

49. Podľa § 133 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd zruší rozhodnutie alebo opatrenie, ktorým boli porušené základné práva a slobody sťažovateľa. Ústavný súd zruší aj iný zásah, ktorým boli porušené základné práva a slobody sťažovateľa, ak to pripúšťa povaha zásahu. Podľa § 133 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže vrátiť vec na ďalšie konanie.

50. V nadväznosti na vyslovenie porušenia práv sťažovateľa ústavný súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil generálnej prokuratúre na ďalšie konanie (bod 2 výroku tohto nálezu). Vec sa vracia generálnej prokuratúre, pretože úrad špeciálnej prokuratúry medzičasom zanikol.

51. Podľa § 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd zruší právoplatné rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah a vec vráti na ďalšie konanie, ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je povinný vec znova prerokovať a rozhodnúť. V tomto konaní alebo postupe je viazaný právnym názorom ústavného súdu.

## VI.

### Trovy konania

52. Zistené porušenie ústavných práv sťažovateľov odôvodňuje, aby im generálna prokuratúra podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde úplne nahradila trovy konania, ktoré im vznikli zastúpením advokátom. Preto ústavný súd rozhodol o povinnosti generálnej prokuratúry nahradiť sťažovateľom v určenej lehote trovy konania na účet jeho právneho zástupcu (bod 3 výroku tohto nálezu).

53. Pri výpočte náhrady trov konania ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba tarifnej odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2024 predstavuje v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky sumu 343,25 eur a náhrada hotových výdavkov za každý úkon právnej služby podľa § 16 ods. 3 predstavuje sumu 13,73 eur. Základná sadzba tarifnej odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2025 predstavuje v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky sumu 371 eur a náhrada hotových výdavkov za každý úkon právnej služby podľa § 16 ods. 3 predstavuje sumu 14,84 eur.

54. Právny zástupca v konaní pred ústavným súdom zastupoval celkom 3 sťažovateľov, preto ústavný súd vychádzal z § 13 ods. 2 vyhlášky, a to v prípade úkonov právnej služby uskutočnených v roku 2024 v znení účinnom do 31. decembra 2024 („*Základná sadzba tarifnej odmeny sa zníži o 50 %, ak ide o spoločné úkony pri zastupovaní dvoch alebo viacerých osôb*“) a v prípade úkonov právnej služby uskutočnených v roku 2025 v znení účinnom od 1. januára 2024 („*Základná sadzba tarifnej odmeny sa zníži o 50 %, ak ide o spoločné úkony pri zastupovaní dvoch alebo viacerých osôb; zníženie sa uplatní pri zastupovaní druhej a ďalšej osoby*“) (pozri § 20d vyhlášky).

55. Trovy konania sťažovateľov pozostávajú z tarifnej odmeny právneho zástupcu sťažovateľov za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2024 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti ústavnému súdu) a jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2025 (replika k vyjadreniu generálnej prokuratúry). Sťažovateľom tak bola priznaná náhrada trov konania spolu vo výške 2 241,94 eur.

**P o u č e n i e :** Proti tomu rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

**V Košiciach 25. marca 2026**

**Peter Molnár**  
**predseda senátu**